

finančne straže in da se istotam dobe in dado tudi natančnejša poročila in pojasnila glede prijav, katere je treba podati.

Kmetijstvo.

Streljanje proti toči.

V koliko da koristi streljanje proti toči, ni še dognano, kajti kakor se od ene strani jako priporoča, smatra se od druge strani le malo ali celo nič hasljivim podvzetjem. Da se zamore pa do prave ocene dospeti, je potrebno, da se zabilježuje slučaje dobrih in slabih uspehov. Prevaglica bode pri takem zabileženju gotovo merodajna. Danes objaviti hočemo poročila iz Italije, kjer je streljanje proti toči vlada sama v roke vzela ter tako naredila, da razločujejo Italijani — v porogljivem smislu se ve da — razun vojne artilerije še tako zvano: „artileria contra tempestale“. To današnje poročilo posneto je iz avstrijskega časnika „Allgemeine Wein-Zeitung“ št. 31. iz dne 1. t. m. in se glasi v najnatančnejšem prevodu tako-le:

Neuspehi streljanja proti toči v Italiji. Pri velikem obsegu katerega je zadobilo streljanje proti toči v Italiji, morajo tamošnja zavarovalna društva prav posebno zanimanje gojiti za vestno zabiležitev doseženih uspehov. Zato je vzajemna zavarovalna družba v Milanu pozvedovala o uspehih streljanja v krajih, v katerih je morala v letu 1900 vzlic streljanju tam obstoječih strelnih društev, vender škodo provzročeno po toči plačevati. Kakor poroča „Neue Züricher Zeitung“, niso s streljanjem proti toči v obče tistih uspehov dosegli, katere se je pričakovalo. Učenjaška opazovanja, katera se je pri tem po kongresu v Casale gojilo, ponižala so visokonapeta pričakovanja, prav globoko. V obče je bilo streljanje proti toči v letu 1900 v mesecu aprilu uspešno, toda 25. dan meseca maja, otvoril je pa za celo poletje neprenehljivo vrsto neuspehov. Dne 25. nastala je nevihta v Asoli. Poljski pridelki uničeni so bili popolnoma; jednako povsod tam, kjer se nahajajo strelne postaje, kakor tam, kjer jih ni. Najhujše potolkla je pa toča ravno središče strelnih postaj, namreč ob cesti v Bassano. Ravno tistega dne je bila velika nevihta v Campiglia de Berici, v Vincenški provinci. Prizadet je bil pri tej priliki jugovzhodni vogal zemljišč, katera je strelna zadruga navedene občine branila. Pri tem ostal je zapadni del čisto nepoškodovan, vzhodni je bil pa potolčen v kljub streljanja ravno tako popolnoma, kakor so bili popolnoma potolčeni kraji nad in pod strelnimi postajališči, v katerih se je streljalo. Da, poškodovan je bil še posebno kraj, oborožen s 6 topovi, in pripisovati se je hotelo to slučaju, da se je mej streljanjem jeden top razletel, tako da je po par strelah nerabljev postal.

Dne 16. junija je obiskala izjemno velika nevihta Monte Belluno, ter se čez kaj obsežno poljišče tamošnje

strelne zadruge raztegnila. Njena smer bila je od vzhoda proti zapadu. Ta nevihta pustila je prve črte strelnih postaj nepoškodovana, znesla se je pa pred predzadnjo črto strahovito. Žito je bilo uničeno do 70 %, to zaključbo temuč, da se nahaja dotično polje v središču strelnih topov, iz katerih se je neprenehoma streljalo. Iz posameznih topov ustrelilo se je še celo do 155krat. Kakor tam, streljalo se je tudi drugod več kilometrov na okolu, pa povsod potolkla je toča popolnoma jednako. Čudno je pa bilo to, da je toča prenehala, kakor hitro so nevihtni oblaki čez strelne črte prišli.

To je ravno jeden tistih slučajev, kateri dvomljivost v uspeh streljanja proti toči najbolj utemeljuje. Ako bi namreč streljanje na stanje toče res zabranilo, ostati bi moralo poljišče med prvo in zadnjo strelno črto nepoškodovano. V tem slučaju bilo je pa ravno obratno, komaj so nevihtni oblaki čez zadnjo strelno črto splavali je toča ponehala. Jednakih slučajev navesti bi se dalo še dosti. Osobito dve nevihti obudili sta vsled njih velike obsežnosti po celi Italiji veliko občudovanje. Oni bili sta sploh največji, kar so jih v poslednjih letih na Italijanskem doživeli, in poškodovali so pa najbolj ravno tiste kraje, kateri so z strelnimi postajami prevideni. Dne 9. avgusta popoldne ob 4. uri, zadeta je bila občina Zenson province Previso po strašanski nevihti. Okolišče te občine šteje 23 topov, kateri so na glasu da jako visoko nesejo. Tega dne napravila se je z veliko naglostio lokalna nevihta. Četrtno ure pred pričetkom toče se je začelo že streljati in streljalo se je med nevihto neprenehoma s tako pridnostjo, da so nekateri topi do 90 patron porabili. V klub temu je bil ves srednji del poljišča popolnoma uničen.

V Monastiru je strelna zadruga, katera šteje 65 streliščnih postaj. Dne 11. avgusta streljalo se je na vseh postajah že $\frac{1}{2}$ ure pred pričetkom toče. Hasnilo ni vse nič, celo poljišče je bilo uničeno. Koruze in grozdja potolkla je toča do 70 %. Uspehi streljanja proti toči niso toraj v Italiji Bog ve kaj spodbudni. Tudi letos pojavili so se že prav pozora vredni neuspehi. Med drugimi uničila je toča dne 9. maja t. l. okolico Conegliana tako, da je tam ob tretjino vinske letne, to ukljubo temu, da je tam streljanje proti toči prav dobro organizovano.

—o—

Kmetijske raznoterosti.

Kako pripravimo lan, da dobimo dobro namizno olje? Vsakomur je znano, da se pripravlja iz lanenega semena olje, katerega potrebujejo razni rokodelci. Pa to olje ima zopern duh in okus, in ga ne moremo rabiti za namizno olje. Kako bi se pa pripravilo iz lanenega semena olje, katerega bi mogle porabiti naše gospodinje, kakor porabijo olje od maka in buč? To je lahko, samo treba se je potruditi. Odvzeti mu je treba taisti zopern duh. To pa dosežeš s tem, da laneno seme s kropom poliješ. Kolikor si ga namenil za olje, deneš ga v veliko skledo ali pa škaf, vliješ krop nanj in potem hitro zmešaš, da povsodi vrela voda doide. Potem deneš seme v več skled in ga v peči tako dolgo sušiš, da se popolnoma razdrobi, ker se pri kropanju trdo v kepe sprime. Delo je

sitno, pa se že izplača. Kadar je seme suho, daš ga v mlin, kjer imajo priprave za izgotavljanje bučnega in makovega olja, in dobiš od njega ravno toliko in tako dobrega olja, kakor od bučnih pečk ali od maka. Najboljše seme za olje je od zimskega lanu, ker ima najbolj čvrsto seme. Zato se priporoča v obilici sejati lan, kjer uspeva, predvino porabiti za domačo obleko, seme pa za olje, ker ti da na ta način pripravljeno daje veliko več dohodkov, kakor pa če ga prodajš.

Kako se odganjajo muhe od živine? V Ameriki mešajo eno tretjino petroleja in dve tretjini kakega drugega olja in s to mešanico mažejo one dele, na katere se najrajši vsedajo muhe in obadi. Na Angleškem pa kuhajo orehovo listje in s to vodo umivajo živali. Ta voda ubije tudi jajca, ki jih muhe zaležejo v kožo. Da se iz hleva preženejo muhe, priporočajo „perzijski prah“, ki se raztrosi po hlevu s takim mehom iz gumije, kakor se rabi za caherlin. Toda to se mora takrat zgoditi, kadar živine ni v hlevu. Muhe so tudi manj nadležne, če je v hlevu tema in če je preprih, grejo ven. Posebno koristne pa so lastovke, če si napravijo gnezdo v hlevu. Vsak dan polové na stotine muh. Nikar jim torej braniti, če si delajo v hlevu gnezdo. Podložiti je treba kako desko, da lastovičje blato ne kaplja na živino.

Kako se odganjajo mravlje od mladih dreves? Oveži okoli stebila prediva, v to se mravljam zapletajo noge in ne morejo višje. Če si pa blizu drevesca delajo gnezdo, polivaj zemljo s kropom in pa še primešaj nekaj petroleja (na 100 litrov vode 2 litra petroleja), toda pazi, da s kropom in petrolejem ne poškoduješ mladega drevesca.

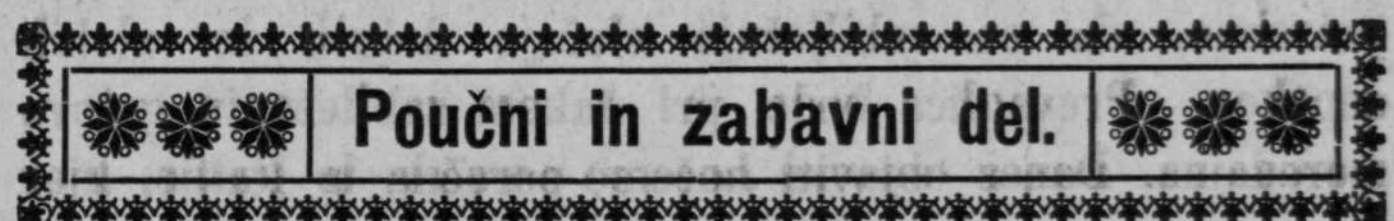
Divji kostanj. Po nekaterih krajih je mnogo divjih kostanjev, ki navadno dobro rodijo, a ljudje ne znajo prav ceniti tega sadu. Iz divjega kostanja se da napraviti škrob (štirka) in milo (žajfa), pa tudi jako fina moka za močnate jedi. Moka divjega kostanja tudi dobro zdravilo zoper reumatizem (protin). Najbolje se pa da porabiti za živinsko krmo. Turki hranijo z divjim kostanjem svoje konje; rade ga jedo srne, jeleni, ovce, svinje in krave, pa tudi za naše konje je dober, če se jim ga daje v pravi meri. Najboljše je, če se porabi surovi kostanj, ki se na debelo stolče in ga goveja živina rada je. Takrat, ko zori divji kostanj, je sicer navadno dovolj druge krme, repna nat (repno perje), krompir, itd., pa od take krme dobi živina drisko. Zoper to je dober ravno divji kostanj, ki bolj zapira. Zato se ne sme dajati preveliko divjega kostanja naenkrat, ampak naj se meša med zeleno krmo, krompir, repo, seno, slamo. Divji kostanj se da tudi posušiti na zračnem mestu, pa se ne sme preveč na debelo razgrniti, sicer splesni, naj se tudi večkrat premeša. Najboljše je, če se suh kostanj skuha ali popari in potem daje živini. Divji kostanj prav lahko deca nabira.

Domač sir. Po mnogih krajih na Spodnjem Štajarskem so že ustanovljene mlekarne, ki delajo surovo maslo (puter) in sir. Slišijo se pa pritožbe, da prepočasi gre blago proč in s tem mlekarne škodo trpijo. Po štacunah se še vedno prodaja sir iz tujih krajev, včasih prav slab. Naj naši trgovci jemljejo sir pri domačih mlekarnah, ki delajo dosti boljši sir, kakor so tiste suhe tropine, ki se večkrat prodajajo pod imenom „švajcarskega“ sira. Zakaj bi pošiljali denar na tuje, ko lahko doma ostane. Naše mlekarne pa bi tudi morale bolj naznanjati svoje blago, drugače nikdo ne ve za-nje. Skrbijo pa naj tudi, da bo njihov sir res dober in okusen. Posebno v planinskih krajih bo to lahko. Dobro bi bilo tudi, ko bi kdo spisal dober in jasen pouk, kako se mlekarne ustanavljajo in vodijo, pa kako se v njih delo opravlja.

Ajda kot zelena krma ne zaostaja za deteljo. Najboljša je škotska, srebrnošiva ajda, ker ne pozebe tako lahko in ima gosto perje. Za zeleno krmo se pa mora pokositi prej ko popolnoma odevete, ker potem slama zgubi svoj sok in tudi perje začne odpadati. Rabi se ajda kot zelena krma za prašice, pa tudi za govejo živino in tudi za konje in dobra.

Paziti pa je, da predolgo ne leži na kupu, ker se potem ogreje in vname ter je škodljiva zdravju. Ni dobro tudi dajati preveč ajde ali celo samo ajdo, ampak mešati se mora z drugo krmo, pri govedu posebno s slamo. Za govedo in konje je dobro, če poseješ skupaj oves in ajdo, grahovico, ječmen in ajdo, ali pa koruzo in ajdo. To je potem zdrava in močna krma.

Poučno potovanje v Švico. Nekaj kmetov pri Lučah je dobilo od deželnega odbora štajarskega podpora, da gredo v Švico in si tam ogledajo ondotne zadrage in mlekarne. G. župnik Lekše v Lučah je pooblaščen, da gre z njimi kot vodnik in tolmač. Želimo jim srečen pot in upamo, da bo njih potovanje na korist spodnještajarskemu kmetijstvu. Želeti je le, da bi še več kmetov dobilo take podpore, ker iz Gornjega Štajerja jih gre prav veliko.

Ženski boj na Angleškem.

„Angleška je raj ženâ, vice poslov, pekel konj“, tako je imenoval neki potovalec Angleško pred par stoletji. Ta izrek je pa dandanes že mnogo zgubil na svoji veljavi. Vsakemu konju angleškega lorda se godi mnogo bolje, nego revežu iz nižjih ljudskih slojev. Glede poslov pa so razmere, posebno v modernem Babilonu-Londonu, vedno bolj amerikske. Kaj to pomeni v mestu, kjer je dandanes jeden milijon in par sto tisoč ženskih poslov, t. j. skoro četrtino vsega prebivalstva, da se ložje misliti kakor povedati.

Najbolj upravičeno je, imenovati Angleško raj ženâ. Kajti priznati moramo, da v nobeni moderni državi ni žena bolj enakopravna z možem, kakor baš na Angleškem. Angleška žena, posebno iz boljših slojev, ne čepi doma, kakor po ostali Evropi, ampak giblje se večinoma na prostem. Znano je, da Angležinje jako ljubijo šport. Z igro z žogo, z veslanjem na Temzi in tudi daleč zvonaj na morji, s plavanjem si urijo svoje telo. Angličanka je tudi jako dobra turistinja; hrabro in samozavestno, ne meneč se za opasnosti, pleza na najstrmejše in najvišje goré; v tem oziru prekaša marsikaterega turista s kontinenta. Angležinje, kar je samo ob sebi umljivo, se tudi udeležujejo raznih dirk in drugih zabav, katere so pri nas le moškemu spolu pristopne.

Tudi v duševnem oziru je Angličanka že davno prehitela svoje sestre z zemljine. Posebno v višjih trgovskih in finančnih krogih so i soproga i hčere temeljitejše in bolj vsestransko izobražene, kakor glava hiše. Na Angleškem je največ slikaric, pisateljic itd. Dekliška vzgoja stoji na veliko višji stopnji, nego-li pri nas. Hčeram imovitejših Angležev je mogoče, v vseh strokah znanosti in umetnosti se izobraziti ravno tako dobro in temeljito, kakor moškemu spolu, če ne še ložje, ker jim preostaja mnogo več časa, mej tem, ko se mora mož truditi v potu svojega obraza za svojo obitelj. Le učni red je še precej nedostaten. Na Angleškem se uči temeljito grške, rimske in posebno domače zgodovine, a pri tem se preveč zanemarija zgodovina drugih narodov, tako da se v angleških učilnicah o